

Het gaat niet goed met de weidevogels in Nederland. Uit onderzoek blijkt dat een gebiedsgerichte aanpak de grootste kans op succes heeft. Vanaf volgend jaar zijn hulpmiddelen beschikbaar die agrarische natuurverenigingen steunen in een gebiedsgerichte aanpak van het weidevogelbeheer.

Model helpt weidevogel

Door: ir. Gerard Migchels

(ASG – Animal Science Group van Wageningen Universiteit & Resarchcentrum, Lelystad)

Dick Melman

(Alterra, Wageningen Universiteit & Resarchcentrum, Wageningen)

et aantal grutto's in agrarische gebieden loopt fors terug. Dat is onder meer het gevolg van de intensivering en schaalvergroting in de melkveehouderij.

Menig melkveehouder probeert daar iets aan te doen met weidevogelbeheer. Vooral mozaïekbeheer is een populaire methode om de afname van het aantal weidevogels tegen te gaan. Maar hoe moet dit mozaïekbeheer in een gebied nu zo ingevuld worden dat het effect optimaal is? Deze vraag is zeer relevant omdat er veel vragen zijn over de effectiviteit van het huidige weidevogelbeheer. In het project 'Skries 4 You' is een model ontwikkeld om agrarische natuurverenigingen te ondersteunen bij het plannen van het weidevogelbeheer op gebiedsniveau.

Effectiviteit

De vragen die er leven over de effectiviteit van het weidevogelbeheer, vragen om een instrument dat het huidige beheer kan evalueren, zodat het daarna verbeterd kan worden. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat ruimtelijke optimalisatie van het beheer de effectiviteit sterk

kan verbeteren. Voor het behoud van de grutto wordt veel verwacht van mozaïekbeheer. Daarbij komen verscheidene beheervormen in de juiste ruimtelijke verhoudingen en type beheer voor. De planning van mozaïekbeheer leent zich voor een geautomatiseerde evaluatie. Wat is de beste ruimtelijke ligging van verschillende vormen van beheer? Wageningen UR heeft hier een prototype voor ontwikkeld. Aan de hand van landschappelijke kenmerken, bodemtype, ontwatering en de versturende invloed van wegen, gebouwen en dergelijke bepaalt het model welk deel van een gebied geschikt is voor weidevogels. Na het invoeren van het graslandbeheer en de gruttodichtheid toetst het model of er voldoende grasland binnen de actieradius van gruttokuikens, ofwel kuikenland, beschikbaar is. Ook kijkt het model of het kuikenland voldoende verspreid is over het gebied. Aan de hand van deze topografisch weergegeven informatie is het mogelijk het mozaïekbeheer op gebiedsniveau te verbeteren. De verwachting is dat het systeem in 2007 volledig werkt. Dan zal het zogeheten Gruttomodel ook gaan draaien op internet.

Gebiedsgericht rekenmodel

Wageningen UR is gestart met een uitbreiding van het Gruttomodel. Behalve ecologische planning op gebiedsniveau (waar kan het best welk beheer worden toegepast?) is het ook zaak om de inpassing in de bedrijfsvoering op gebiedsniveau door te kunnen rekenen. Tot nu vindt optimalisatie alleen plaats op bedrijfsniveau. Op gebiedsniveau is dit ingewikkelder. Dan zou bijvoorbeeld kunnen blijken dat voor het meest optimale weidevogelbeheer bij twee boeren de hele huiskavel onder het zwaarste pakket zou moeten vallen. Beweidingstechnisch en voedings-technisch komen deze twee bedrijven dan helemaal in de knel. Samenwerking tussen verscheidene bedrijven binnen een gebied is dan noodzakelijk om de bedrijfsvoering toch rond te kunnen zetten. Het nieuwe gebiedsgerichte rekenmodel geeft dan aan hoe de bedrijfsvoering van verscheidene bedrijven op elkaar afgestemd zou kunnen worden. De inzet is om begin 2007 dit model als prototype beschikbaar te hebben.

Beheer

- Weidevogel beheer
- Effectief beheer
- Gruttogebied
- Buiten gruttogebied

Invloedsfeer kuikenland

- Periode 1
- Periode 2
- Periode 3

Territoria

- Weidevogel
- Grutto

Schaal 1: 25.000

